XXV. évfolyam. 74. szám. Hétfő 1893. április 17.

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

MEGJELEN NAPONKINT PÉNTEK ÉS VASÁRNAP KIVÉTELÉVEL.

Előfizetési árak:
helyben, vagy postán küldve:
Egész évre . . . 10 frt — kr.
Félévre . . . . 5 » — »
Negyedévre . . . 2 » 50 »
Egy hóra . . . . 1 » — »
Egyes szám 4 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény a szerkesztőségbe (Főtér 1828. sz.) bérmentve küldendő.

Előfizethetni helyben:
Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében és a kiadóhivatalban. (Főtér 1828. sz. alatt.)

Hirdetési dij:
Négy hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmü s többszöri hirdetések alku szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyeg dij minden külön beigtatásért 30 kr.

Hirdetést vagy reclamot magában foglaló ujdonság sora 50 kr.

Nyilttéri közlemények minden petit sora 50 krajczár.

Hirdetések fölvétetnek a szerkesztőségben és kiadóhivatalban. Főtér 1828. sz. alatt.)

Kéziratok nem adatnak vissza.

Lapunk szerkesztősége, kiadóhivatala és nyomdája tegnapelőtt átköltözött a főtéri 1828. számu Csanak-Dragota-házba.— (A főpostával szemben.) — Ezentul tehát mindenféle megkereséseket uj helyiségünkbe kérünk intézni.

„Kossuth Lajos azt üzente"...

Debreczen, ápr. 17.

E dal volt a magyar szabadság toborzó dala, melynek hangjai ujakkal pótolták az elfogyott regementeket. Egy egyszerü üzenetre apáink mindannyian készek voltak elmenni oda, hol vérvirágok termettek férfikebleken, hol a szabadság véres zászlóit hordozták...

Csaknem egy félszázada mult már e dicső harcznak, melynek mintegy visszhangjaképen föl-fölzendül a magyar nép ajkán még ma is a régi toborzó dal, szent hevülettel, valóságos templomi hymnusz érzületével töltvén el keblünket. Nem is fog e dal elnémulni a magyar nép ajkán soha, hanem megmarad a nagy idők szent öröksége gyanánt, élő hangjaival tettekre intve az utódokat.

*

Isten a tanunk reá, hogy midőn mi a Kossuth-nótát daloljuk, eszünk ágában sincsen semmiféle forradalmi szándék. Nem gondolunk még a visszatorlásra se, noha azok a sebek, melyeket tapintatlan kezekkel három század óta mindig felszaggatnak, még egyre sajognak. Önzetlen, őszinte loyalitásunkat csak azok a tányér-nyalók vonhatják kétségbe, kik loyalitásukért cserébe ellen-szolgálatot várnak. Ezek hazudoznak a magyar király előtt, ezek gyanusitják a magyar nemzetet s a legcsekélyebb magyar nemzeti mozgalmat veszedelmes, rebellis törekvéseknek tüntetik föl.

A bécsi Burgot aztán már csupán arra is elfogja az idegesség, ha Magyarországon fölzendül a Kossuth-nóta. A Burg kisértet-szerü fehér asszonya vésztjelzőn megjelenik, a lakájok elsápadnak s szörnyü dolgokat regélnek rebellis magyarok felségsértő szándékáról. A turini remete, az agg hontalan, kit a hálátlan haza kitagadott, még mindég rettegett alak Bécsben, kinek nevét is csak halkan szabad kimondani s rettenetesen szörnyüködnek rajta, hogy ezt a nevet a magyar nép dalába szőtte s nem akar azzal a rettenetes nótával elhallgatni!

*

Egy fiatal magyar szinmü-iró vigjátékába (mely ha nem mondható is éppen irodalmi remekmünek, de mulattató, eleven tollal irt darab s többet ér számos külföldről importált vigjátéknál) belehozta, hogy egy magyar önkéntest megbüntettek azért, mert tiltott nótát énekelt. Ez a tiltott nóta pedig nem más, mint a Kossuth-nóta. A budapesti főkapitány hyperloyalitásból be akarta tiltani a szipadon ezt a nótát, amivel azt érte el, hogy a legközelebbi előadáson a közönség együtt énekelte a szinészszel a Kossuth-nótát. Igy tettek a vidéken is s a »Próbaházasság« előadása mindenütt tüntetések közt folyt le.

Ezeket a tüntetéseket, melyeket többnyire a tanuló ifjuság kezdeményezett — a loyális görcsökben szenvedő kormánypárti sajtó, természetesen elitélte, elnevezvén azokat »c s u n y a h e c z c z e k«-nek, — »g y e r k ő c z l á r m á«-nak, kivánják a tanuló ifjuság m e g r e n d s z a b á l y o z á s á t s fölhivják a professzor urakat, hogy a tanuló ifjuságot — mert a Kossuth-nótát merte énekelni — tiltsa el a szinház-látogatástól; »beteges idegekre és groteszk izlésre vall,— irja egy másik kormánypárti lap — hogy honfiui lelkesedésünket minden s z a t ó c s-p u d l i r a l e r a k j u k és naiv lélekkel megtöltjük a szinházakat, veresre tapsoljuk tenyereinket és s z á r a z r a o r d i t j u k t o r k u n k a t s nem látjuk be, hogy a hazának és Kossuth Lajosnak ártunk, mert **bemocskoljuk őket.**«

Tehát a debreczeni főiskola nemes tanuló ifjusága, mely azokat az ártatlan tüntetéseket rendezte — ezen lapok felfogása szerint — **bemocskolta** Kossuth Lajosnak és a hazának a nevét!!! Midőn magyar hirlapirók (kik pedig sokkal csekélyebb dolgok miatt maguk is inszczeniroztak tüntetéseket, — Gáspár Imre barátunk különösen nagy és ügyes mester volt a tüntetések rendezésében) ily hangon irnak azokról a szinházi tüntetésekről, melyek sohasem lépték át az illő komolyság határát: akkor mit csodálkozzunk mi a közös hadügyminiszter eljárása felett, akinek még a kvóta arányábani 32 százaléka se magyar, hanem mind a 100 perczentje osztrák??!

A közös hadügyminiszter előbb csak a »P r ó b a h á z a s s á g« előadásától tiltotta el a katonai zenekarokat, mert attól félt, hogy még azok a jámbor morva és cseh fiuk is rebellisekké válnak a »petyáren, jogászen és kanászen« hazájában. — Ezt a tilalmat aztán **április 14-én** (milyen kitünően választotta meg ő kegyelmessége a napot!) betetőzte azzal, hogy **az összes magyarországi szinházakban eltiltotta a katonai zenekarok közremüködését.**

Hoch! Dreimal hoch!

*

Most már szeretnénk ódát irni, de csak maradjunk a lapos próza mellett. A fővárosi lapok, melyek most tele vannak a szerbiai államcsinynyel (mely — tekintve Szerbia parányi voltát — alig bir nagyobb jelentőséggel, mint egy magyarországi főispán erőszakoskodása) alig vesznek tudomást arról, hogy a közös hadügyminiszter még nagyobb államcsinyt követett el, mint a szerbek fiatal királya s olyan üszköt dobott a polgárság és katonaság (vagy helyesebben mondva: Magyarország és Ausztria) közé, mely könnyen lángba borithatja ezt a lazán összetákolt összbirodalmat!

Egyébiránt hadd jöjjön el a Noé bárkája, mely egy uj világot zár magába!

*

Tegnap este a »Próbaházasság«-ot ismételték a debreczeni szinházban. A Kossuth-nótánál az ifjuság komolyan, ünnepélyesen tüntetett, együtt énekelte Rónaszékivel, hogy mit üzent Kossuth Lajos. Nem üzen ő már semmit, mert utál bennünk szolgaiságunkért és gyávaságunkért. A közönség azonban érzéketlen maradt. Bizonyos izgatottság volt észlelhető a nézőtéren, de a közönség mintha fázott volna a tüntetéstől. A magyar ember, különösen a debreczeni ember, nem mozdul mindaddig, mig elevenen meg nem nyuzzák.

Azért csak hadd jöjjön a reakczió, melynek előszele erősen fujdogál már. Akkor talán felébredünk és talpra állunk!

*

A bitófák, a vesztőhelyek, a börtönök, a három véres század emlékei megujulnak lelkünk előtt. Nincs egyéb vigaszunk ezen emlékekkel szemben, mint az a nóta, melyet elénekelni ma már p o l i c z á j-v i d r i g, de a mely ismét gyujtani fog — ugy lehet nem sokára!

Addig pedig: **csitt!**

Kósa Barna.

Országgyülés.

A pénzügyminiszterium költségvetésének általános tárgyalása szombaton véget ért a függetlenségi párti Vikár Istvánnak s Polonyi Gézának, a 48-as Holló Lajosnak, a nemzeti párti Kulmann Jánosnak s a kormánypárti Mezei Mórnak felszólalásával s Wekerle miniszterelnöknek, mint pénzügyminiszternek az összes ellenzéki észrevételekre reflektáló beszédével. Polonyi Gézának a szerbiai államcsinyre vonatkozó interpellácziója után, a melyet, valamint a ráadott miniszterelnöki választ az egész ház figyelemmel hallgatta, Horváth Ádám a Mollinári bakáknál előfordult öngyilkosságok tárgyában intézett kérdést a kormányhoz. (Miért nem b. Bauerhez?!! S z e r k.)

A szerb államcsiny a magyar parlamentben.

Budapest, április 15.

A képviselőház mai ülésének végén P o l o n y i Géza interpellátiót intézett a miniszterelnökhöz a belgrádi államcsiny ügyében. Minden indokolás nélkül jelzi azt az izgalmat, melyet a szerbiai események Budapesten és Bécsben okoztak. És kérdi, nem tartalmaznak azok ránk nézve is aggodalomkeltő jelenségeket?

A ház feszült érdeklődéssel várta Wekerle válaszát.

W e k e r l e Sándor miniszterelnök (Halljuk! Halljuk!) kijelenti, hogy azonnal válaszolni kiván az interpellátióra. Bár a hivatalos adatok még sok kétséges irányban nem szereztettek be, mind a mellett szolgálhat felvilágositással, mert a magyar kormány sohasem követett esetleges, hanem mindig czéltudatos politikát.(?!) A belgrádi események nem izgalmat, legfölebb csak meglepetést keltettek. Biztositja a Házat, hogy azok tovább fejlődésére semmiféle befolyást nem gyakorolnak.

Rajta vagyunk, folytatta a miniszterelnök, hogy Szerbiával jó viszonyban legyünk, de belügyeibe nem avatkozhatunk. (Zajos helyeslés.) Semmi ok nincs arra, hogy a közbéket veszélyeztetve lássuk. Arra sincs ok, hogy az állampolgárok megvédésére külön intézkedést tegyünk. Ha szükség lesz reá, akkor a kormány megteszi kötelességét. (Általános helyeslés.)

P o l o n y i Géza örömmel veszi tudomásul a választ. Egyébként csak örvendhet, hogy szomszédunkban akad egy fejedelem, a ki az alkotmány megvédésére a z e r ő s z a k o s k o d ó, a v á l a s z t á s o k a t m e g h a m i s i t ó k o r m á n y t e l ü z i. (Viharos derültség a baloldalon.) — N e m k i v á n j a, h o g y a m i k i r á l y u n k h a s o n l ó k é p e n b á n j o n e l a s z a b a d e l v ü p á r t t a l. (Zajos derültség.)

BELFÖLD.

Ugron Gábor párbaja. Sokaknak feltünt, hogy Ugron Gábor pár nap előtt, midőn a képviselőházban névszerinti szavazás volt az ő általa benyujtott határozati javaslat felett, nem volt jelen a házban. Ugronnak ezuttal lovagias affér miatt kellett Budapestről hirtelen hazautaznia. Ugron ellenfele Dániel Elek volt s a párbaj sulyos feltételek mellett történt meg a székely-udvarhelyi határban. A segédek kétszeri golyóváltást állapitottak meg s Dániel Elek golyója U g r o n j o b b f é l k a r j á t l ő t t e k e r e s z t ü l. A seb nem veszélyes. Dániel sértetlen maradt.

KÜLFÖLD.

Vészhirek Belgiumból. Belgiumban ujabb zavargás tört ki. A csőcselék Brüsszelben garázdálkodik. Véres összeütközés történt a csendőrök és nép között. A csendőrök lőttek, vagdaltak. Kilencz ember halva maradt, számos sebesülés esett, ujabb, hevesebb zavargástól tartanak.

Merénylet két királynő ellen. Amsterdamból telegrafálják, hogy a regens királynét és vele kocsizó leányát, a fiatal királynőt egy sereg szoczialista kövekkel megdobálta. A merénylők közül 18 embert letartóztattak, a többinek sikerült elmeneküinie.

A szerkesztőség költözik.

A »Debreczen« szerkesztősége és nyomdája uj helyiségben.)

»V e t e r e s m i g r a t e c o l o n i!«

Igy zengett a római költő dala, midőn a nagy hatalomra vergődött Róma gyarmatosai — a

A „DEBRECZEN" TÁRCZÁJA.

Szivek harcza.

— Regény. —

Irta: **Londesz Elek.**

(Folytatás.)

— Mi baja lehet szegénynek?

— Majd el mondom én, kiáltott Adél, feléjük közeledve, a kert felől.

Mindketten csodálkozva tekintettek a kigyult arczu leányra.

— Ez a leány elcsábitotta az én vőlegényemet, aztán elcsábitotta Tardi Balázst.

Elmondta gyorsan, mi történt a lugasban.

Tardiné elhalványulva hallgatta Adélt, nem szólt egy szót sem, csak lehajtotta a fejét.

Mikor az öreg Kemény lángoló arczczal lekapta fegyverét válláról, még jobban magához szoritotta az alélt Vilmát.

— Meglövöm azt a nyomorult, hálátlan kutyát! Kiáltott álati hangon az öreg.

— Nem, nem! Könyörgött Tardiné és testével fedezte az alélt leanyt.

XI.

Tardi Balázs mikor kitámolygotta kertből, szemeit a ház ablakára szegezte, melyből barátsagos világosság ragyogott elébe. Az a világosság ugy rá nehezedett a lelkére. Mintha annak a kedves, ártatlan asszonynak, a feleségének tiszta homlokáról sugárzott volna elébe az a fény. Nem tudta kiállani s lehunyt szemmel futott az uton végig, czéltalanul, azt sem tudta, hova. Üzte, kergette egy nagy vád, mely lidércz nyomásként nehezedett a lelkére.

A mint igy futott czéltalanul az uton, egyszer qele ütődött egy fába. Fölnézett és oda dőlt a fa derekához. Lelke előtt ujból végig vonult minden, a mi a lugasban történt.

Arcza kipirult, a melle zihálni kezdett. Előtte állott az a sápadt arcz, az a lihegő kebel és vérét felforgatta ez a látomány.

Hiába akarta elüzni magától ezt a képet, nem lehetett. Agya égett már a küzdelemtől, melylyel akaratát felcsigázta, hogy elfeledje azt a leányt, azt a lihegő kebelt, azt a mélytüzü szempárt. Hiába tagadta, hiába esködözött magában, hazugság volt minden akarata, mert lelkében ott volt már az a leány és felkorbácsolta a vérét, az érzékeit.

— Gyülölöm. Suttogta magában, de egy hang visszakiáltotta rá lelkéből, a szive fenekéről, hogy nem igaz, amit beszél.

Nem mert visszatekinteni, félt, hogy megvakitja szemeit, hogy lesujt annak a fénynek sugara, mely abból a szobából tört ki az éjszakába, hol most az az ártatlan, hiszékeny lelkü asszony öt várja, ő róla gondolkodik, egész szivével.

Kinjában felorditott, mint a sebzett vadállat s öklével ütni kezdte a fa mohos törzsét, mintha csak a saját lelke volna az, a mit meg akarna ölni, hogy ne kinozza már tovább.

Mikor kiáltása elhangzott, az uton, közelről egy hang ütötte meg a füleit.

— Ki van ott?

Mint a tolvaj, kit rajta kapnak a lopáson, ugy rezzent össze erre a hangra Tardi Balázs. Nehány pillanatig ugy állt ott a fa mellett, mint a sóbálvány, nem tudta, mit tegyen, aztán el akart futni az utról a sürübe, de késő volt már, mert egy alak állott előtte.

— Kálmán! Sziszent föl Tardi Balázs s feje mellére esett le, mintha ólomból lett volna.

— Én vagyok. Tehát az ördögök ismét elébem hoztak, hogy itt a magányban, az éj leple takarhassa el arczod pirját s ne hallgassa senki, mikor szemedbe vágom, mily nyomorult vagy!

Tardi Balázs nem tudott szólni egy szót sem, csak ott állt tehetetlenül a fenyegető tekintetü ifju előtt.

— Te csábitottad el tőlem, éppen te. — Mért is mentetted meg hát az életemet, ha tudtad, hogy ilyen fájdalmat fogsz nekem okozni?

Tardi Balázs ezalatt átpillantotta a saját lelkét s undorral tapasztaltalta, hogy mily férfiatlan, mily gyáva ő most Feltámadt benne a düh s mint a vizbefuló ehhez kapaszkodott s azt hitte, hogy mit mond, azt a bátorsága mondja.

— Engem ne leczkéztess, gyermek. — A mit tettem, azért megfelelek.

— Igen, megfelesz. De hol van az én szivemnek az elégtétele? Mit ér nekem az, ha le is puffantalak mint egy egy kutyát, azért az én szivem soha többé nem fogja megtalálni azt a boldogságot, melyet te raboltál el tőlem. Most már mindegy, gyülölöm azt a leányt is, még jobban, mint téged.

— Annál jobb! Kiáltott fel ördögi kaczajjal Tardi Balázs. Holnap találkozunk, most távozz előlem, mert olyan hangulatban vagyok, hogy nem állok jót a tetteimről.

— Óh mily nyomorult lettél! Sziszegte Kálmán. Jól van, távozom, megengedem neked, hogy becsületes uton add meg nekem az elégtételt. Ez legyen a jutalma annak, hogy megmentetted az életemet. Végezzünk röviden, egyikünknek el kell pusztulnia holnap. Megbizottaidat az enyéim holnap tiz órakor várják Géczey postamesternél.

Ezzel Kálmán elfordult Tardi Balázstól s az erdészlak felé vette utját.

A Tardi Balázsaal folytatott beszélgetés előtt oly izgatott lelki allapotban volt, hogy maga sem tudta merre megy, csak neki indult az utnak és a hüvös esti szellőben hütötte izzó homlokát. — Elhatározta magában, hogy mindenáron fegyveres elégtételt követel Tardi Balázstól. Bolyongása közben hallotta meg a Tardi kiáltását. Nem ösmerte meg s maga is meg volt lepetve, mikor ellenfelével találkozott.

— Azon töprenkedett, hogy mi módon adhasson hirt két barátjának, mert nem akart személyeseen bemenni az erdészlakba, nehogy Tardinéval találkozzék.

Eközben oda ért az erdészlak elébe, mely csöndes volt, mintha nem történt volna semmi s a legbékésebben aludnának benne.

Ovatosan bement az udvarra s a vadász-szoba ablakán kopogtatott.

...enes Lajos
...RECZEN, városház épület
...jutányos szabott árban
...aszöveteket és diszeket
...em foulardokat
...pile, satin
...ébb mosókelméket
Nagy raktár:
...ERNYŐKBEN
...lői, férfi
...rmek harisnyákban
...S HIMZŐ PAMUT ÉS SELYMEK
...szabású fűzők
Női ruhák
...ittetését elvállalom.
3—?

...IN M.
...gyárának helybeli
...emben)
...ényre
...ánlja um.:
frt 30-ig.
„ 20 „
„ 15 „
„ 30 „
„ 15 „
„ 12 „
...nyaim ugy kiviteleért,
... kiállitásokon kitün-
...ára annak, hogy csakis
...k bámulatos olcsók.
...g kényelmére, minden
...k tüntetve, mely árak
...átogatást kér
...tisztelettel
...UMANN M.

...RDŐ
...asuti állomás.
... kocsin ¼ órai távolság. Május 1-től
...vonat közlekedik Nagyváraddal. Ezenki-
...sz is jár ki a fürdőbe, ahol a tőle pár
... a m. t. közönség rendelkezésére.
...áltatik mindennemü idült bőrkiütések,
...néh és általános mirigy-daganatoknál,
... ellen, a csonttörésekkel és ficzamokkal
...körüli lobos izzadmányoknál.
...olgálatot tesz.
Dr. SCHIFF ERNŐ.

...ÜRDŐ.
...lett alakitva ugy, hogy a legnagyobb ké-
...szoba, valamint a szintén uj »Alföld« és
...ba áll a nagyérdemü fürdőközönség ren-
...endezve, hirlapokkal, zongöra és tekeasz-
...rdő mellett és az őserdőben. Hat tükör-
...ett s felszerelt család és kádfürdők álla-
...mény.
...enekara van szerződtetve. Az erdőben jó
...n szolgáltatnak ki.
Kiváló tisztelettel
...RNÁTS és BIBÓ
...k. bérlők.
1—3.

tulszaporodás következtében — kivándorlásra, vagy más helyre való költözésre voltak kényszeritve.

Mi szinte hasonló körülmények által voltunk arra kényszeritve, hogy régi, megszokott helyiségünket elhagyjuk. Addig-addig hitegettük magunkat azzal, hogy semmink sincs, mig egyszer azt vettük észre, hogy bizony nagyon sok mindenünk van s szük nekünk Maczedónia.

Pedig ez a Maczedónia nagyon kellemes helyiség volt. Tavol a nagy világ zajától, felreeső utczában, hová a prózai élet hullámcsapása csak szeliden gyürüző habokat vetett, egy mézes-kalácsos házában laktunk. Azért irtunk mi mindig olyan lágy, olyan enyelgő. olyan édeskés hangon, hogy aki soraink olvasta, azt hitte, hogy sárga szinmézle mártjuk tollunkat, fekete tinta helyett.

Azonban bármily kellemes volt ez a kaptár, el kellett belőle költöznünk, mert nem fértünk meg többé benne. A méhecskék — a párányi apró betük -- (a XIX-ik század uralkodó potentátjai, ezek az ólom-pánczelba öltözött törpe zsarnokok) folyton szaporodtak s lassanként kiszoritottak bennünket — homo sapiens-eket — helyiségünkből.

A nyomdai müvezető (a betük birodalmában a leghatalmasabb ur) kiadta a parancsot: tavaszszal költözni fogunk!

És ugy lett, a miként ő beszéle, — Magának a szerkesztőségnek nem sok gondot okozott a költözködés. Hát mije van egy szerkesztőségnek? Van két ollója (valóságos relikviák), két asztala, egy sifonérja, egy papirkosárja, egy pamlaga (ez is relikvia, mert hajdanában-danában Tisza Kálmán ő kegyelmessége is ült rajta), 3 nádfonatu széke, 4 tollszára, 4—5 berámázott arczképe (elhunyt poétákáé és függetlenségi képviselőké), két petróleum-lámpája és a szerkesztőnek 3 pipája. (Egyik hosszu, a másik kevésbé hosszu, a harmadik legkevésbé hosszu.) Ennyi az összes leltár. Ha valaki utánunk örökölni akarna, valami sovány örökségre vállalkoznék! Nem tanácsolnók neki még azt se, hogy azért az örökségért az örökösödési illetéket megfizesse a magas kincstárnak. Nagyon rossz gsäft lenne!

A szerkesztőség tehát — hamarosan összecsapván a szombati lapot — gyorsan elkészült a költözködéssel. Összes ingósága (ingatlana ugy sincs, kivéve megingathatlan függetlenségi elvét, melyet azonban nem lehet telekkönyvezni) ráfert egy kis kocsira. Csupán arra ügyelt a szerkesztőség, hogy a két ollo el ne veszszen, mert ez pótolhatatlan veszteség lett volna! Az ollók — mint olvasóink tapasztalni fogják — csakugyan sértetlen állapotban érkeztek meg.

A nyomda azonban sokkal nehezebben költözködött. A nyomdának se volt sok baja a betükkel, hanem annál több baja volt a géppel, ezzel az aczél-kolosszussal. Mig a gépet szétszedték alkotó részeire s mig ezeket a részeket a teher-kocsira fölpakolták: temérdek idő és temérdek erőfeszités pazarlódott el. Különösen a sulyos henger okozott nagy gondot. Megfogtuk huszan is, de alig birtunk vele. Könnyebb egy külömben is gyönge alapon álló mameluk kormánynyal megbirkózni, mint egy ilyen aczél szörnyeteggel. Mig ennek elszállitásával vesződtünk, látogatóink is voltak, de mi olyan udvariatlanok voltunk, hogy kezet se fogtunk velük, mert a mi kezünket vastagon befogta a festék. Mezei Ernő, a mi nagyra becsült munkatársunk, a magyar sajtó egyik legkiválóbb munkása, ki éppen a költözködés zavarai közt látogatott meg bennünket, csaknem megharagudott ránk a miatt, hogy nem akartunk vele kezet szoritani.

Ilyen küzdelmekkel történt a szerkesztőség, illetve a nyomda költözködése. Hanem, most már helyben vagyunk, még pedig jó helyben. Olyan tágas birodalmunk van, hogy megirigyelné tőlünk a — szerb király is. A szerkesztői helyiség, — honnan mint hatodik nagyhatalom a világot kormányozzuk, most se valami tágas ugyan (nem is kell annak tágasnak lenni, mert mi nem a szük falak közt, hanem a gondolatok és eszmék megmérhetetlen világában élünk), de annál tágasabb a nyomdai helyiség ugy, hogy ha pisztolypárbajra provokálnak bennünket, nem is kell tovább mennünk, hanem midőn a szedők délben, (a párosviaskodások idejében) eltávoznak, kényelmesen megvivhatjuk azt a nyomdai helyiségben, mely a 25 lépés distanczíát bőven kiadja.

De mi, a béke és felebaráti szeretet őszinte hivei, nem akarjuk véres események szinhelyévé tenni Guttenberg csarnokát, — hanem sokkal praktikusabban fogjuk azt értékesiteni. Midőn ugyanis a télen bálok lesznek, konkurrenczíát csinálunk a többi báltermeknek s szombaton esténként, midőn bálok tartatnak (vasárnap ugy sincs lapunk), 50 perczenttel olcsóbban kiadjuk bálteremnek nyomdai helyiségünket s reméljük, hogy a debreczeni kormánypárt is itt fogja tartani a maga báljét. Azokból a bizonyos 21,000 frtokból igy sokat megspórol!

De a fentebb elősorolt előnyöktől eltekintve, még azért is dicsérettel kell kiemelnünk uj helyiségünket, hogy itt vagyunk a városi élet lükt elő központján, a főtéren, szemben a főpostával. A mai időben a gyorsaság a jelszó. Különösen áll ez a hirlapoknál s mi a főposta közelsége által azon kellemes helyzetbe jutottunk, hogy ezentul minden esemény 24 órával előbb megirhatunk, mint a hogy az illető esemény megtörténik! Igy a «Debreczen«, a debreczeni »Times«, gyors hirszolgálat tekintetében vetekedni fog a londoni »Times«-szal.

Fölemlitve még azt is, hogy itt, az üzleti élet központján, minket is elfog az üzleti szellem, arra kérjük t. olvasóinkat, hogy szives támogatásukat a jövőben se vonják meg tőlünk s juttassanak bennünket azon helyzetbe, hogy lapunk terjedelem tekintetében is vetekedhessék egyetlen versenytársával: a londoni »Times«-szal!

Sarló.

— Ki az? Szólott ki Jancsi.

— Gyere csak ki Jancsi.

Jancsi megösmerte a Kálmán hangját s nehány percz mulva megjelent az ajtóban.

— Tessék parancsolni, ifju ur.

Kálmán jónak látta, hogy mielőtt a dologba fogna, egy fényes tallért csusztasson a Jancsi markába.

— Te, Jancsi, kérnélek valamire.

— Csak tessék parancsolni.

— Tudnál e te hirt adni ügyes módon, a nélkül, hogy valaki észrevenné, az én két baratomnak, Ajtai urnak, meg Vedres urnak, és a doktor urnak?

— Csak bizza rám, ifju ur. Hiszen ez a legkönnyebb. Ugy sem feküdtek még le, ott kártyáznak a kis szobában.

— Kemény ur is?

— Az nincs velük, bent van a tekintetes asszony szobájában.

— Hát Vilma kisasszony?

— Jaj, ő beteg. Azt mondta a tekintetes asszony a vendégeknek, hogy elszédült sétálás közben. Ugy sajnálta szegény, hogy még maga is beteg lett bele. Sirt keservesen. A doktor ur azt mondja, hogy nincs baja, csak láza van Vilma kisasszonynak. A tekintetes asszony meg is nyugtatta a vendégeket, de azért egyikőjük sem ment aludni. A Szalkai leányok, meg az a pesti kisasszony ott ápolják Vilma kisasszonyt a szobájában. A tekintetes asszony az öreg tekintetes urral bement a külső szobába; becsukták belülről az ajtót, még a Szalkai leányokat sem eresztették be.

— Jól van már, csak a dologra, szakitotta félbe Kálmán az inast, kinek a fényes tallér megoldotta a nyelvét.

— Hát az ifju ur mért nem megy be maga? Kérdé együgyü bizalmassággal az inas.

Kálmán izgatottan toppantott a lábával, aztán még egy tallért nyomott a Jancsi markába.

(Folyt. köv.)

— Felség! Gondolja meg mit tesz és ne cselekedjék elhamarkodottan. Az ország és a dinasztia érdeke kivánja ezt!

A másik regens, Belimarkovics dühösen ugrott fel helyéről és kardjához kapott. Egy pillanatig ugy tetszett, mintha a királyra akarná vetni magát. Sándor odaintette szolgálattevő hadsegédét és ráparancsolt: Tegye kötelességét!

A hadsegéd töltött forgópisztolyt szegezett Belimarkovics mellének és fogolynak jelentette ki. Ezalatt a terem megtelt katonákkal, kik a minisztereket és a regenseket a terem mellékhelyiségébe vezették és ott őrizet alá vették.

Sándor király ezután a kaszárnyába ment és feleskette a hadsereget, a mely a hüségesküt a király kezébe letette. Előzőleg Denics rendőrfőnököt őrizet alá helyezte és helyébe Rasiés őrnagyot nevezte ki városi prefektussá, hogy a rend és jog felett őrködjék. Ez alatt az idő alatt Dokics megalakitotta az uj kormányt.

*

Kétségtelen dolog, hogy a gyönge szervezetü kis király az államcsiny végrehajtásában csak másoknak volt az eszköze. De kiknek? Sokan az tartják, — hogy a furfangos orosz diplomáczia tervelte ki az államcsinyt s hogy Persianinak, a belgrádi orosz követnek oroszlánrésze van a dologban. — Felmerültek olyan hirek is, hogy Bécsben segitették elő Risztics bukását, attól tartva, hogy erőszakoskodásai forradalomba hajtják Szerbiát.

Minden kétségen felül áll azonban, hogy Milán exkirály pontosan tudta az államcsiny tervét, sőt az is bizonyos, hogy ő maga dolgozta ki a tervet Dokicscsal, az uj miniszterelnökkel.

Milán király most már bátran visszatérhet Szerbiába, — mert a törvény csak arra az időre tiltotta ki az országból, mig fia kiskoru.

Hogy történt a szerb államcsiny?

Sándor szerb király, mint emlitettük, f. hó 13-án csütörtökön este fényes ebédet adott a konakban, melyre meghivta a két regenst és az összes minisztereket. Az ebéd belenyult a késő éjszakába.

Éjféltájon, amikor már bontogatni kezdték a pezsgős palaczkokat, Sándor király felemelkedett helyéről és a régensek és miniszterek felé fordulva, igy szólt:

— Uraim! Önök azzal a bizalommal, melyet felséges atyám és szeretett hazám belejök helyezett, visszaéltek. Önök azt a szép feladatot, a mely akkor, mikor atyám visszalépett, önöknek osztályrészül jutott és amely abból állott volna, -- hogy Szerbiát nagykoruságomig békében és rendben kormányozzák, nem teljesitették. Ezért a szerb nép kedvetlenül és haraggal tekint Önökre. Ez engem arra ösztönöz, hogy királyi jogomnál fogva magamat nagykorunak jelentsem ki és a kormányzatot, melyet atyám az önök kezére bizott, az önök kezéből kivegyem!

Beszédét a jelenvoltak fokozódó ámulattal hallgatták. Végre az ősz Risztics felugrott a helyéről és összekulcsolt kezekkel, melyek reszkettek az izgatottságtól, könyörgő hangon igy szólt:

Határidő-naptár.

Ápr. 19. Debreczen sz. kir. város város rendkivüli közgyülése.

Apr. 22—23. Debreczeni lóversenyek.

Máj. 6—14. Kereskedelmi akadémia növendékeinek tanulmány-utja.

Ujdonságok.

* **Városi közgyülés.** Meghivás az 1893. évi április hó 19-ik napján szerdán délelőtt 10 órakor a városháza nagy tanács termében tartandó rendkivüli bizottsági közgyülésre. Tárgyak:

1. Igazságügyi miniszteri leirat a törvénykezési épitkezések ügyében.

2. Kereskedelemügyi miniszteri felhivás a magyar-állam ezredéves fennállása ünnepélye alkalmából 1896. évben Budapest fő- és székvárosban rendezendő országos kiállitásbani vészvételre.

3. Belügyministeri leirat a belügyministeriumban egyészségügyi mérnöki hivatal szervezése tárgyában 44./5083. 1892. bkgy. sz. a tett felterjesztésre vonatkozólag.

4. Tanácsi előterjesztés a tüzoltóság részére némely felszerelések beszerzése iránt.

5. Ugyanaz: Vértesi Arnold s társainak azon inditványára, melyben Jókai Mórnak 50 éves irói jubileuma alkalmából diszpolgárrá választása javasoltatik.

6. Ugyanaz: a néhai Szatmári Sándor volt városi főszámvevő által elkövetett visszaélés tárgyában.

7. Rab László tanácsnok nyugdijazás iránt való kérelme.

8. Polgárositás iránti kérvény.

Debreczen 1993. aprilis 15-én.

Gróf Dégenfeld József, főispán.

---

* **Mozgósitás esetére** ... Mint minden tavaszon, ugy az idén is megjelentek már a honvédelmi miniszter rendeletei, melyekkel mozgósitás esetére tájékozást akar nyerni. Az egyikben az alispánt hivja fel a megyebeli gabonavásárok, malmok és péküzletek bejelentésére. A másikban a vasuti állomásfőnököknek az uj javitott mozgósitási menetrendet küldötte meg. Végül a harmadikban a községi jegyzőket utasitotta, hogy jelentsék be hány katonát tudnak községükben mozgósitás esetén elszállásolni s jelentsék be a legközelebbi táviróállomást, hogy az esetleges beszállásolás táviratilag is közölhető legyen.

* **Az italmérési engedélyek** kiszolgáltatása tárgyában a pénzügyminiszter körrendeletet bocsátott ki valamennyi m. kir. pénzügyigazgatósághoz a fiumei kivételével, — melyben a következőket rendeli el: Különös sulyt fektetek arra, hogy a pénzügyigazgatóságok az italmérési engedélyek kiszolgáltatását és megvonását tárgyazó ügyeket ne csak formailag kifogástalanul intézzék el, hanem lelkismeretes utánjárással alapos tájékozást szerezvén maguknak az ügy állásáról, minden igyekezetüket oda forditsák, hogy minél megbizhatóbb elemek nyerjenek italmérési engedélyeket, főleg pedig olyanok, a kikről megnyugvással feltehető, hogy a népet zsarolni nem fogják s egészséges italokat fognak kiszolgáltatni. E mellett, ha a helyi viszonyok megengedik, kimérési engedély lehetőleg olyanoknak adandó, kik az italmérés mellett vendéglő, vagy étkező üzlettel is foglalkoznak. A megbizhatóság minden esetben megköveteltetvén, a törvény szelleméből kifolyólag elsőbbség adandó azoknak, a kik eddigelé hasonló üzlettel foglalkoztak. Semmiképen sem tartom megengedhetőnek, hogy ezek mellőzésével olyanok nyerjenek engedélyt, a kik eddig italméréssel és vendéglői üzlettel nem foglalkoztak, vagy hogy tisztességes vendéglővel birók mellőzésével, olyanok nyerjenek italmérési engedélyt, a kik egyedül italméréssel, főleg pedig pálinkaméréssel foglalkoznak. Végre szigoruan megkövetelem, hogy nem magyar állampolgároknak italmérési engedély csak akkor adassék, ha azt a körülmények okvetlenül szükségessé teszik, a mennyiben magyar állampolgárok italmérési üzletet gyakorolni nem hajlandók. Figyelmeztetem azonban a pénzügyigazgatóságokat, hogy ily esetekben is italmérési engedély az 1888. évi XXXV. tcz. 5 §-a értelmében csak olyanoknak adható, a kik az 1886. évi XXII. törvényczikk 15-ik §-a értelmében a magyar korona országainak valamely községében települési engedélyt nyertek s ezért olyanoktól, a kik a nélkül, hogy magyar állampolgárok volnának, avagy letelepülési engedélyiyel birnának, mégis kaptak italmérési engedélyt, az engedély azonnal elvonandó. — A f. évi április hó 1-től kezdve minden oly esetben, midőn eddigi italmérők mellőzésével nem magyar állampolgárnak italmérési engedély iránti kérelme látszik elfogadhatónak, az elhatározás jogát magamnak tartom fenn s ha a pénzügyigazgatóságok ily kérvényeket figyelembe vehetőknek tartanak, érdemleges intézkedés előtt hozzám tegyenek esetről-esetre kellően indokolt előterjesztést.

* **A »Czimbalmozók folyóirata«-nak** 76-ik számát vettük, Késmarky Árpád zenetanár szerkesztésében. Jelen füzet Bethoven egyik ábrándját tartalmazza sikerült átiratban. A folyó iratot, melynek előfizetési ára egész évre 4 frt 80 kr, ajánljuk a czimbalomkedvelők figyelmét.

* **A negyedforintosok bevonása.** A pénzügyminiszterium vezetésével megbizott m. kir. miniszterelnök f. évi április hó 8-án 24,151. szám alatt a következő rendeletet adta ki: A birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok cs. kir. pénzügyminiszterétől vett értesités szerint: az 1857. évi szeptember hó 19-én kelt császári nyilt parancs alapján vert ausztriai értékü két- és negyedforintos ezüst érték-érmék, az 1893. évi márczius hó 24-én kelt ausztriai törvény határozmányai szerint a birodalmi tanácsban képviselt királyságokban és országokban 1892. évi junius hó 1-ével törvényes forgalmon kivül helyeztetnek. Ezek az érmek a magánforgalomban már csak 1893 évi május hó 31-ig bezárólag — a cs. kir. pénztáraknál és hivataloknál pedig csak 1893 évi julius hó 31-ig bezárólag — fogadtatnak el névértékben. Ennek a határidőnek eltelte után, az államnak beváltási kötelezettsége ezekre az érmékre vonatkozólag teljesen megszünik. Minthogy ezek az érmék a magyar korona országaiban csakis addig birnak törvényes forgalommal, a mig ilyennel a birodalmi tanácsban képviselt királyságokban és országokban vannak felruházva: azok a magyar korona országaiban is csak bezárólag folyó 1893. évi május hó 31-ig fogadandók el név-, illetőleg az 1892. évi XVIII. törvényczikk XII. czikkében megállapitott fizetési értékben megállapitott fizetési értékben. A m. kir. állami pénztárak és hivatalok azonban ezeket az érméket a név-, illetőleg az 1892. évi XVIII. törvényczikk XII. czikkében megállapitott fizetési értékben 1893. évi julius hó 31-ig tartoznak fizetésképpen, vagy átváltás végett elfogadni: de azokat többé ki nem adhatják. Ennek a határidőnek lejártával, ezeket az érméket az állami pénztárak és hivatalok sem névértékük, sem anyag-értékük megtérítése mellett, többé sem fizetésképen, sem átváltás végett nem fogadhatják el. Wekerle, s. k.

* **Jubileum.** A szatmári keresk. ifjuság pünkösti kör, fogja megünnepelni önképző körének 10 éves betegsegélyző egyletének 25éves jubileumát, melyre a debr. keresk. ifj. önk. egyesületét is meghivta. Az egylet válaszmánya örömmel vette ezt tudomásul és egyhangulag elhatározta, hogy az ünnepélyen testületileg, az egyesületi dalárdával fog részt venni. A szükséges teendők intézésére egy 50 tagu bizottságot választott, melynek elnöke Donogán István, alelnöke Irsay Miklós, jegyzője Kohn Lipót lett, kik ez ügyben bárkinek is szivesen adnak felvilágositást. A jelentkezők száma után itélve, az érdeklődés nagy és a kirándulas sikere már is biztositva van. Néhány nap mulva a részletes programmot fogjuk közölni.

* **A Jókai jubileum** tárgyában tegnap a polgárikör ülést tartott Nagy Ferencz egyleti elnök bankigazagtó elnöklete alatt, melyen egyhangulag elhatározták, hogy Jókait a kör disztagjává választják. A felirat szerkesztésével Nagy Ferencz elnök és Roncsik Lajos jegyző bizattak meg. A »Csokonai« kör által rendezendő ünnepélyre L. Nagy Bálint alelnök és Roncsik Lajos jegyző küldettek ki rendező bizottsági tagokul.

* **Debreczeni törvényszék.** Tegnapelőtt délután Arnstein Dénielné, Rozenczveig Rozália uzsora-vétsége felett itélt a debreczeni törvényszék. — A tanács a következőleg alakult meg. Elnök: Igyártó Sándor, birák: Ujhelyi András és Konrád Sámuel. — Jegyző: Balogh Zsigmond, kir. ügyész Dr. Dicsőfi Sándor, védő Dr. Bakonyi Samu. Arnstein Dánielné Rózenczveig Rozália helybeli

lakos, mint vádlott, ki már 3 évvel szinte uzsora vétségért 6 hóra büntetve volt, — most azzal lett ismét vádolva, hogy Gál Gábornénak 1888 év április havában 10 forintot ugy adott kölcsön, hogy arra minden hóra egy forint kamatot fizet. Ezt 5—6 hónap alatt fizette is, 1888. év őszén ismét adott még paszosnak a 10 frthoz 15 frtot s igy 25 forint lett a kölcsöntőke, erre 2 év és hó alatt 2 frt 50 kr kamatot fizetett havonként, — ezen nagy uzsoráért. — Vádlott egy havi fogházra, 100 frt pénbüntetésre s 1 évi hivatal vesztésre itéltetett. Székely Lajos nádudvari kereskedő segéd: Körner Béla h.-szoboszlai kereskedő fiók üzletében 1890 én áprilhó 1-től 1893-év febr. 15-igy 20 frt havi fizetés és teljes ellátással, mint üzletvezető volt alkalmazva, de miután több izben nagyobb dorbézolásokat tartott, főnöke leltározást eszközölt a kezére bizott üzlethelyiségben s kiderült, hogy a fent irt idő alatt 656 frt 34 kr értékü áru czikkeket, illetve azoknak befolyt árait elsikkasztotta. Az összeg értékét vádlott is elösmeri. Ezért egy évi börtönre, 3 évi hivatal-vesztésre és káros részére 656 frt 34 kr kártérités megfizetésére itéltetett, vizsgálati fogságából 6 hét betudatik. Vádlott, kir. ügyész és panaszos az itéletbe belenyugodtak, — védő pedig fellebbezést jelentett be.

* **Kinevezés.** Kerezsy János m. kir. számtiszt ellenőrré léptetettett elő a helybeli kir. pénzügyigazgatóságnál. A szorgalmas hivatalnok megérdemelt előléptetéséhez őszintén gratulálunk!

* **Szinház.** Tegnap a „Próbaházasság“-ot adták hatodszor. Az előadás erkölcsi sikeréről lapunk más helyén szólunk. Ma este Karczag Vilmosnak „Lemondás“ czimü, nagy hatásu szinmüve adatik először, melyet holnap ismételnek. Karczag Vilmos darabját, azt hisszük, teljesen felesleges a debreczeni közönség figyelmébe bővebben ajánlanunk.

* **Lelkész-választás.** Nagy-Kun-Madarason, ebben a derék kun városban, az egyik ev. ref. lelkészi állomás szombaton töltetett be. A nagy-kun-madarasi ev. ref. egyház — tulnyomó nagy többséggel — Kövendi Dénes h.-nánási segéd-lelkészt választotta lelkészévé. Mi — amint előre is megirtuk — nem kételkedtünk abban, hogy a választás ő reá, a kiváló egyházi szónokra és lelkes hazafira esik s most, midőn ez ténynyé vált, nem tehetünk egyebet, minthogy őszinte szerencse-kivánatunkat adjuk át neki — irásban is. Hasonló örömmel gratulálunk az egyháznak is, mely Kövendiben kitünő lelki-pásztort, jeles szónokot s igaz népbarátot, valódi demokratát nyert. Igaz, hogy H.-Nánáson sajnálják a Kövendi távozását, de mi őszintőn örvendünk rajta, hogy ő szép tehetségeinek — hosszu közdelmek után — megfelő tért nyert. Isten áldása kisérje az uj lelkész müködését s a mi istenünk áldása legyen a derék magyar egyház felett!

* **A kedvezőtlen időjárás** következtében a szarvasmarha, és sertés ára nagyon csökkent. A sertés kilónként 48 krról 44—45 krra esett.

* **Halálozás**. Beke Károly volt városi tiszviselő, pártunknak egyik buzgó tagja, tegnap d. u. elhunyt. Temetése holnap d. u. 3 órakor lesz sz. anna-utczai lakásáról. Béke lengjen hamvai felett.

* **Szabadságolás.** Rácz György árvapénztári ellenőr 1 hóra szabadságoltatott. — Helyette ideiglenesen, a mostani fizetés mellett Szentgyörgyi József adó számtiszt alkalmaztatik. Ennek helyére pedig Pap Mihály osztatott be.

* **A szerelem miatt.** Sipos Károly, ki nagy-uj-utczán beverte a szeretője pinczekonyhájának ablakait, tegnap kiszabadulván a börtönből, ujra botrányosan viselkedett gazdájával szemben. Öt napra letartóztatott, melynek kitöltése után haza tolonczolják illetőségi helyére.

* **Angyalcsinálás.** Egyik helybeli szülésznő azzal vádolja másik társnőjét, hogy az Polyák Mihálynénak közremüködött abban a tettében, hogy gyermekét elveszitse. A lelketlen anya és angyalcsináló szülésznő ügyét áttették a rendőrségtől a kir. ügyészséghez.

* **Nagy Gyula** előnyösen ismert táncztanitónak lapunkban foglalt hirdetését ajánljuk olvasóink figyelmébe.

---

* **A városi kör.** A városi kör szombaton, f. hó 15-én este 6 órakor a városháza kistanácstermében ülést tartott, az eddig belépett városi bizottsági tagok közül megjelentek: Dr. Kola János, Puky Gyula kir. táblai elnök, Dr. Balkányi Miklós, Dr. Sz. Szabó József, Simonffy Emil, Zádor Lajos, Dr. Bakonyi Samu, Dr. Legányi Gyula, Szabó Sámuel, Berger Jenö és Rösler Richárd. Az ülés vezetésére Dr. Kola János felkéretvén, beható tanácskozás után elhatároztatott, hogy az aláiratás tovább folytatandó s ennek eszközlésével Dr. Balkányi Miklós bizatott meg, addig is azonban, mig a tagok belépése és beiratkozása befejeztetnek, a kör albizottsága egyelőre 15 tagból megalakittatik s müködését azonnal megkezdi. Ez az albizottság fogja a kör tevékenységét önmagában conczentrálni, a mennyiben minden a kör nagy értekezlete elé kerülő ügyet előbb behatóan betárgyalja, előkészíti, a javaslatokat, inditványokat irásba foglalja s a nagy értekezlet elébe készen viszi. Az albizottság egyes tagjai hajlamuk és tetszésök szerint önkényt vállalkoznak egyes ügyek elintézésére s a munkálatok elkészitése után bejelentik s az albizottság ülésének napirendjére tüzetik az illető ügyet. Igy az albizottság minden egyes tagja munkálkodván, — aránylag rövid idő alatt sokat lehet végezni. — Az albizottság tagjaiul megválasztattak: Puky Gyula kir. táblai elnök, Dr. Kola János, Dr. Balkányi Miklós, Dr. Szikszai Szabó József, Zádor Lajos, Csanak József, Dr. Bakonyi Samu, Dr. Legányi Gyula, Kovács József, Ábrahám László, Könyves Tóth Kálmán, Szabó József főszámvevő, Simonffy Emil, Körner Adolf és Rösler Richárd. Ez a 15 tagu albizottság később, a kör tagjai számának emelkedéséhez képest fog pótoltatni. Az albizottság müködését azonnal meg is kezdte, a mennyiben már lejelentetett, hogy Dr. Balkyi Miklós »Az épitkezési szabályzat megalkotása«, továbbá »a házaknak utczánként leendő uj házszámozása« tárgyában határozati javaslatot fog már legközelebb beterjeszteni. Dr. Bakonyi Samu a közgyülések idejének a délutáni órákra leendő áthelyezése iránti javaslatot; Zádor Lajos a városi administratió ujjá szervezése iránti javaslatot, Rösler Richárd a vizvezeték, csatornázás és utczák szabályozása tárgyában fog javaslatot tenni. Az első értekezlet, a melyen Puky Gyula táblai elnök élénk részvétele és meleg érdeklődése a megjelentekre észrevehető hatást gyakorolt, a kör jövője iránti érdeklődést nagy mértékben emeli.

---

* **Az idő**. Debreczenben ma reggel 2·2 C. fok volt a meleg. A tegnapi nap hőmérsékletének maximuma 6, a minimuma 3 fok volt. Ma d. e. verőfény, d. u. szélvihar és eső volt. A hőmérséklet valamelyest emelkedett. Magyarországon az idő változóan felhős, hüvös s nagyobbrészt száraz. Szombaton éjszaka országszerte fagyok voltak. Nagyobb csapadékot csak Erdelyből jelentenek. Legmelegebb volt Cirkvenicán: 10·3 fok, leghidegebb pedig Nagyszebenben: 4·4 fok. Európában nyugaton emelkedett, keleten sülyedt a hőmérséklet. Közép-Európában az idő száraz, csak északon s keleten esett szórványosan csapadék. Legmelegebb volt Maltán: 13·8 fok, leghidegebb pedig Uleaborgban: —8·8 fok. Bécsben 5·4, Rómában 6, Párisban 3·8, Berlinben 5·4, Péterváratt —6·8 fokot mutatott a hőmérő. A levegőnyomás maximuma Közép-Európa felé vonult s zárt alakot öltött. — Északon uj depresszió jelent meg, mely növesztette a barometrikus különbségeket. Jóslat: Változóan felhős, többnyire száraz idő várható, emelkedett hőmérséklettel.

TÖRVÉNYSZÉK.

A Baldácsy-hagyaték. Körülbelül 15 esztendeje, hogy báró Baldácsy Antal egy millió forintot meghaladó vagyon hátrahagyásával meghalt. A vagyon felett támadt pörök hatszor is megjárták a bíróságokat, miközben több százezer forintra rugó készpénz és ingóság kallódott el a nélkül, hogy az elhaltnak csak örököseit is megáliapitották volna. A hagyatéki bíróság előbb a muzslai járásbíróság volt. Ez ellen a érdekeltek a vagyon elkallódása miatt fegyelmi eljárást kértek s e bíróság helyett a pestvidéki kir. járásbíróság lett delegálva, — mely aztán az elhalt Visontai Kovách László ellen 1,2000.000 frt erejéig zárlatot rendelt el. A nagy feltüntetést keltett számadási ügyet a kir. tábla összekapcsolni rendelte a hagyaték ügyével s igy ez annak befejezése előtt nem volt beszavatolható. Később az igazságügyminiszter ismét a budapesti törvényszéket delegálta, de a pörök csak nem haladhattak előre, mig Kováts József országos képviselő, a hagyaték gondnoka öt év után ki nem eszközölte, hogy a kir. tábla eltérve előbb hozott határozatából, a számadási ügy elválasztását, a hagyaték beszavatolását és átadását elrendelte. Most végre másfél évtizeddel báró Baldácsy elhalálozása után a törvényszék végzésileg átadta a hagyatéki vagyont Földváry-Menotti Bélának, a végrendelet értelmében elismert örökösnek.

Lukács Gyula contra Tisza István. Tisza István Lukács-féle ügyben a tárgyalás május 15-én tartatik meg Gajzágó járásbiróinál. Mindkét fél számos tanut, közte elökelő férfiakat kér kihallgatni.

Irodalom és müvészet.

Amerikai költő halála. Uragay állam legnépszerübb költője, Cervantes Margarios Sándor meghalt. A jeles költőt, a ki hazája irodalmi életében kiváló szerepet játszott, egész Amerikában elismerték és becsülték. — Cervantes sok mindenféle hivatalt viselt hazájában. — Volt miniszter, egyetemi tanár, s mint politikus a liberális párt első szónoka és vezére volt. Temetése Montevideo-ban volt s az ujvilág szine-java megjelent, hogy kegyeletét az elhunyt nagy költő iránt lerója.

A »Vasárnapi Ujság« április 16-iki száma 26 képpel, s következő tartalommal jelent meg: «Egy erdélyi szász államférfiu a XVII. századból.» (3 képpel: 1. Weis Mihály elesése a földvári csatában. Régi olajfestmény után. 2. A «fehér torony» Brassóban. 3. Brassó Cesrna Károly rajza.) — «Elmaradtam a világtól.» Költemény. Fejes Istvántól. — «A lublói ember.» Kisértetes krónika. Irta Mikszáth Kálmán. (Goró Lajos rajzaival.) — «Várkatély a Kárpátokban.» Regény, Verne Gyulától (Képpel) — «Gyilkossági merénylet a herczegprimás ellen» (Képekkel: 1. Kohl Medárd, a mint egyházilag segédkezik a herczegprimásnak. Pillanatnyi fénykép után. 2. A herczegprimás palotája. Dörre Tivadar eredeti rajza.) — «A jelmezes virágünnepély.» (A jótékonyczélu bazár 15 árusnőjének, Széchenyi Alice és Hanna, Apponyi Teréz, Lónyay Margit grófnők, Földvári Valéria, Gerlóczy Paula Bakonyi Klára, stb. jelmezképével Koller utódai és Streslisky fényképei után és Jantyik Mátyás eredeti rajzával: A jókonyczélu bazár a «Hungária» téli kertjében.) — «Szinház: Sarah Bernhardt.» — Irodalom és müvészet: Közintézetek és egyletek: Mi ujság; Egyveleg; Sakkjáték: Képtalány, stb. rendes rovatok.

Közgazdaság.

A vetések állása külföldön. Berlinből jelentik, hogy az időjárás az őszi vetés fejlődését teljesen megakasztotta; a gabona az éjjeli és gyakori fagy következtében hanyatlott. A rosszabb hirekre az üzlet is megszilárdult s különösen nagy befolyást fognak gyakorolni az árakra az orosz és amerikai vetésekről terjesztett hirek, melyek, ha valóknak bizonyulnak, érdekes, de minden esetre örvendetes fordulatot fognak előidézni. Szófiából meg azt irják, hogy az őszi vetések a tarsósan kedvezőtlen időjárás miatt alig tudnak tejlődni. A kár még nem nagy ugyan, de az eső már áldásos lenne a vetésekre! A készletek már a miniumra csökkentek.

Budapesti gabonatőzsde. Hivatalos jegyzések április 15-én — Buza őszre 7.53 pénz, 7.55 áru, tavaszra 7.49 pénz 7.51 áru. Tengeri 1892. máj.—jun.-ra —.— pénz, —·— áru. 1893. máj.—jun.-ra 4.50 pénz, 4.53 áru Zab tav. 5.52 pénz, 5.54 áru. — Káposztarepcze aug.—szept. 12.— pénz, 12.10 áru.

Főszerkesztő: **Szinay Gyula**.
Felelős szerkesztő és lapkiadó: **Kósa Barna.**
Főmunkatárs: **Dr. Bakonyi Samu.**
(Szerkesztőség és kiadóhivatal főtér 1828.)

Hirdetmény.

A közönség megnyugtatására közhirré tétetik, hogy a nagyméltóságu m. kir. belügyminisztérium 660/II. 6. 1893. sz. a. határozata szerint **H.-Böszörmény város a »városi« takarékpénztár betéteiért egész vagyonával felelős.**

Kelt H.-Böszörmény város képviseletének 1893. évi márczius hó 5-ik napján tartott közgyüléséből

Gaal Bertalan s. k. jegyző. Somossy Béla s. k. polgármester.

A betétek után 5% kamat fizettetik; a 10% kamatadót a takarékpénztár fizeti; a kamatozás a betételt követő naptól kezdődik.

A „Hajdu-Böszörmény városi takarékpénztár“ igazgatósága.

(189.) 1—3.

1013 és 2671.
1893.

Árverési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város tanácsa részéről közhirré tétetik, miszerint a város tulajdonát képező s a várad-utczai temető hátamegetti 26 hold és 1575 □ öl területü homok hordásos föld a városház nagytermében f. 1893. évi **április hó 28-ik napján** d. e. 9 órakor tartandó nyilvános árverésen mostantól kezdve az 1895. évi november 1-ig a városi számvevő hivatalnál megtekinthető feltételek mellett haszonbérbe fog adatni.

Miről az árverelni óhajtók azzal értesittetnek, hogy a kikiáltási ár 10%-át bánatpénzül az árvereltető bizottság kezéhez készpénzben letenni tartoznak.

Debreczen, 1893. április 6.

A városi tanács.

(175.) 2—2.

Hurutos bántalmaknál
nevezetesen a légzőszervek hurutjánál, náthánál stb.
MATTONI-FÉLE
GIESSHÜBLER
legtisztább gyógyvize
SAVANYÚ-KÚT
a legjobb sikerrel alkalmazható. Ugy tisztán, valamint 1/3 rész tejjel vegyitve a legkellemesebb és leghatásosabb szer e bajok lehetőleg gyors elűzésére. De az emésztő és nemző szervek, valamint a hólyag bajaiban is Mattoni Giesshüblere már hosszu idő óta mint kitünő gyógyvizü szer van elismerve.

Táncztanitási jelentés!

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, miszerint Prém Ferencz ur Kis-Péterfia-árok-utcza 743. sz. házánál levő

táncz-iskolámban,

folyó hó 23-án Vasárnap,

uj táncztanitási tanfolyamot nyitok.

Beiratkozások elfogadtatnak a nappal bármely órájában, idsb. Pájer József ur kereskedésében (Fő-Piacz) és a táncz-iskola helyiségében.

Elfogadok továbbá tanitást magán órákra is minden tánczokra; — különösen b. figyelmébe ajánlom a n. é. közönségnek kis gyermekeknek magántantáczokra tanitásomat, és pedig a gyermekeknek testi szervezetéhez mérten 4-től 12 éves korokig.

Felnőtteknek táncz-iskolámban mindenféle hazánkban szokásos tour, párosmagyar és társas tánczokat. Rendes tantárgy táncz-iskolámban a »Körmagyar«, nemzetünk kedvelt társas-tánczа is.

Megköszönve a n. é. közönségnek irányomban már 12 év óta mindég jobban fokozódó pártfogását, a mit szerény tehetségemhez képest igyekezni fogok továbbra is kiérdemelni

Debreczen, 1893. Április 14.

Maradtam tisztelettel

Nagy Gyula

hatóságilag engedélyezett táncz-tanitó.

(181.) 2—2.

Med. universal.
Dr. GUTTMANN EDE
Budapesti és Ischli fogorvos
Debreczenben állandóan letelepedett.

Ajánlja magát a t. cz. közönségnek,

száj- és fogbetegségek
gyógykezelésére,
arany és másnemü tömetek
és mindennemü
MŰFOGAK
készitésére. Operácziók kivánatra narkozissal is eszközöltetnek.

Lakik: Főpiacz 1899. sz. a. I-ső emelet. (Hungária-kávéház mellett.)
Rendel: 9-től 1-ig, 3-tól 5-ig.
(68.) 13.—

KASZANYITZKY ENDRE
előbb Kuhinka István K.
Debreczen, főpiacz 1900.
Ajánlja a legnagyobb választékkal ujonnan berendezett
üveg, porczellán, lámpa,
berndorfi alpacca, chinaezüst evőeszközök
s KONYHAESZKÖZÖK
NAGY RAKTÁRÁT.
Üveg, ivó és liqueur készletek,
porczellán, evő, kávé, feketekávé, thea és mosdó-készletek,
Brünner, Ditmár s hazai gyártmányu
ASZTALI- és FÜGGŐLÁMPÁK
nap. meteur és villámégőkörrel,
gyári árak és pontos kiszolgálás mellett.
Árjegyzékek ingyen és bérmetve.
Vidéki megrendelések a legnagyobb figyelemmel teljesittetnek.
(7.)

A tavaszi idényre

nagy választékban érkeztek raktárra:

divatos

NŐI-RUHASZÖVETEK,

fekete divatkelmék,

SZINES SELYMEK,

zephirek, batiste,

ATLASZ-SATIN

MOSÓ-VOILE-ok.

gyermek felöltők, ruhácskák,

Napernyők.

BRASSÓI POSZTÓK,

melyeket igen olcsón árusitunk el.

SZABÓ LAJOS FIAI

DEBRECZEN, RÓZSATÉR.

Mintákat ingyen és bérmentve kivánatra küldünk.

(168.) 7—?

165.

Az „István" gőzmalom társulat GYÁRTMÁNYAINAK ÁRJEGYZÉKE

Az 1887. április hó 18-án Budapesten tartott általános magyar malom-gyülésen megállapitott s 1887. évi junius 1-én életbeléptetett eladási, fizetési és szállitási módozatokra vonatkozó egyezmények szerint.

ITT HELYBEN KÖTELEZETTSÉG NÉLKÜL.

Készpénzfizetés mellett, zsákkal együtt:

	100 kiló
A Asztali dara nagyszemü	16·—
B Szinte » aprószemü	15.40
·. Királyliszt	15.40
1. Lángliszt kivonat	14.40
2. Elsőrendü zsemlye liszt	13.60
3. Zsemlye liszt	13.—
4. Elsőrendü kenyér liszt	12.20
5. Közép kenyér liszt	11.40
6. kenyér liszt	10.40
7. Barna kenyér liszt	8.60
8. Takarmány liszt	6.60
11. Finom korpa **zsákkal**	4.—
11. „ „ **zsák nélkül**	3.80
12. Durva korpa **zsákkal**	3.80
12. „ „ **zsák nélkül**	3.60
Csirke buza **zsák nélkül**	3·60

A zsákok súlytartalma, teljsúlyt tiszta súlynak véve.

A. B. 0—6 számig 85 kilogramm.
7. és 8. szám 70 »
11. és 12. szám 50 »

Debreczen, 1893. ápr. 12. (1.)

---

ad 1842 sz.
1893

Hirdetmény.

A nagymélt: kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur az 1892 évi aug. 26-án kelt 43592 sz. rendeletével a debreczen-nagykárolyi törv: közut 21-22 km. szakaszán Vámos Pércsen levő volt vámos hid ujból épitését 1894 frt 46 kr. összeg erejéig engedélyezte. A fent emlitett munkálat foganatositásának biztositása céljából az **1893 május hó 2-ik napjának** d. e. 10 órájára, a hivatali helyiségemben tartandó zárt ajánlati versenytárgyalást hirdetek. A versenyezni óhajtókat felhivom, hogy a fentebbi munkálat végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség már számitandó s a részletes feltételekben előirt 5%-nyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat a kitüzött nap d. e. 10 óráját hozzám annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni. A szóban forgó munkálatra vonatkozó müszaki müvelet és részletes feltételek Hajdu-vármegyei m. kir. államépitészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponkint megtekinthetők.

Kelt Debreczenben 1893 évi április hó 6.

kir. tanácsos alispán helyett
Fekete Sándor m. k.
főjegyző.

(174.) 2—3

Nyereménytulajdonosok
keresteinek:
Gazdátlan

20 millió frt

hever eddig még fel nem vett sorsjegy fő- és mellék-nyereményekben. A **Telegraph** sorsolási lap szerkesztősége vállalkozott arra, hogy az **illető mit sem sejtő** tényleges birtokosokat **felkutassa** és őket a nyeremények **birtokosává tegye.** A sorsjegybirtokosok kéretnek, hogy sorsjegyeik minőségét sorozatait és számait a »Telegraph« szerkesztőségével **sajás érdekükben is** levélileg közölni sziveskedjenek, hogy az illető nyereménytulajdonosokat ily módon felfedezhesse. — Előfizetési ár a »Telegraph« czimü hatodik évfolyamban megjelenő hiteles sorsolási lapra

egész évre
csak egy forint.

Előfizetőinek még egy nagyszerü előnyt is nyujt, t. i. évenkint

20 drb Jószív-sorsjegyet

sorsol ki előfizetői között,

mely sorsjegyek negyedévenkint sorsoltatnak ki és **20.000, 30,000, 40,000** koronás főnyereményekre játszanak és egy nyereménynyel okvetlenül kisorsoltatnak. Oly sorsjegybirtokosoktól, kik a lapra elő nem fizetnek, 10 kr. válasz-bélyeg kéretik. Julius 1-éig előfizetők résztvesznek már az **5 darab Jószív-sorsjegy kisorsolásában és szétosztásában. — A »Telegraph« sorsolási közlöny kiadó hivatala, Budapest, Váci-körut 43.** (141.) a.,

---

NEUMANN M.

bécsi férfi-, fiu- és gyermek-ruhagyárának helybeli raktára (főpostával szemben)

a tavaszi idényre

a következőket ajánlja um.:

férfi öltönyök frt	8.50-től	frt	30-ig.
fiu öltönyök „	6. „	„	20 „
gyermek öltönyök	3. „	„	15 „
férfi felöltők frt	9. „	„	30 „
fiu felöltők frt	7. „	„	15 „
gyermek felöltők	5. „	„	12 „

Tekintettel arra, hogy gyártmányaim ugy kiviteleért, mint kifogástalan szabásáért számos kiállitásokon **kitüntetésekben** részesültek és daczára annak, hogy csakis jó szövetekből állittatnak elő, az árak bámulatos olcsók.

A mélyen tisztelt vevő közönség kényelmére, minden darabon a szabott árak fel vannak tüntetve, mely árak egyáltalában határozottak. Számos látogatást kér

(147.) 11.— tisztelettel
NEUMANN M.

Az elismert legjobb frnczia-
a
LE „GLORIA"
JOSEPH BARDOU & FILS-tól
PERPIG—PÁRISBAN.

czigaretta papir
60 aranyérem.
16 diszoklevél.
20 oklevél „Hors Concurs"

(375.) 16—20

A **„LE GLORIA"** szivarka-papir minden eddig létező szivarka-papirt **finomságra** és minőségre nézve **föltétlenül fölülmul.**

A **„LE GLORIA"** szivarka-papir csak akkor **valódi**, ha minden egyes könyvecske a **JOSEPH BARDOU & FILS** czéggel van ellátva.

A **„LE GLORIA"** szivarka-papir ugy sima, mint csipkézett (perforc) széllel kapható.

A **„LE GLORIA"** eddig elérhetetlen **legfinomabb minőségü hüvelyekben** is kapható.

A **„LE GLORIA"** szivarka-papir és hüvely minden **norinbergi** és **papir-nagykereskedésben**, valamit **minden tőzsdében** kapható.

FÉLIX-FÜRDŐ

Nagyvárad mellett, vasuti állomás.

Kényelmes közlekedés. Vasuton Nagyváradtól fél-, kocsin ¾ órai távolság. Május 1-től augusztus hó végéig naponta 10, vasár- és ünnepnapokon 14 vonat közlekedik Nagyváraddal. Ezenkivül a nagyváradi állomástól és a városból még két omnibusz is jár ki a fürdőbe, ahol a tőle pár perczuyire fekvő állomáson szintén kényelmes társaskocsi áll a m. t. közönség rendelkezésére.

Az európai hirü + 49° C. foku hévviz sikerrel használtatik mindennemü idült bőrkiütések, köszvény s a vele járó csúzos csontfájdalmaknál, máj, lép, méh és általános mirigy-daganatoknál, sárgaság és vizkórság, vese-, hólyag- és aranyeres bántalmak ellen, a csonttörésekkel és ficzamokkal járó rendellenességeknél, nőknél rendetlen hószámnál és méhkörüli lobos izzadmányoknál.

Az ártézi kút forrásvize belső bajoknál is kiváló szolgálatot tesz.

Állandó fürdőorvosok: **Dr. GRÓSZ ALBERT** és **Dr. SCHIFF ERNŐ.**

FÉLIX-FÜRDŐ.

Nagyobb szabásu épitkezések által a fürdőtelep át lett alakitva ugy, hogy a legnagyobb kényelemmel berendezett uj emeletes »Victor« szállodában 42 szoba, valamint a szintén uj »Alföld« és »Békés« szállókban és a régi épületekben összesen 143 szoba áll a nagyérdemü fürdőközönség rendelkezésére napi 80 krtól 3 frt ár mellett.

Gyógyterem a legmodernebb fürdők mintájára berendezve, hirlapokkal, zongóra és tekeasztallal. Terrasseok szép kilátással. Éttermek. Sétahelyek a fürdő mellett és az őserdőben. Hat tükörfürdő és a mellett részben átalakitott, részben ujonnan épitett s felszerelt család és kádfürdők állanak a közönség rendelkezésére. Elő- és utóévadban árkedvezmény.

A fürdőidény tartamára Purcsi első békés-csabai zenekara van szerződtetve. Az erdőben jó tekepálya. **Zene és gyógydij nincs.**

Izletes ételek és tisztán kezelt italok jutányos áron szolgáltatnak ki.

Kiváló tisztelettel
KERNÁTS és BIBÓ
bérlők.

A fürdőleirást kivánatra megküldjük.

(184.) 2—3.

Elismert legtisztàbb

alkalikus

Asztali-
és
gyógy-viz

orvosi tekintélyek tapasztalata szerint kiváló gyógyhatással bir köhögés és rekedtségnél, tüdő-, gyomor- és hólyag-hurutnál

Borral vegyitve felséges ital.

Kapható DEBRECZENBEN:

Csanak József, Geréby Fülöp, Rickl J. Zelmos stb. füszerkereskedőknél.

Magyarországi főraktár: 4—5.

(158.) Bauer Lajos és testvére Budapest, Arany János-utcza 9. sz.

Nyomatott a »Debreczen« nyomdájában, Főtér, Csanak-ház 1828.